

Ochrana lidských práv na mezinárodní úrovni představuje jev dosti nový. Po prvních nesmělých pokusech v devatenáctém století a na začátku století dvacátého (spojených zprvu s bojem proti otroctví a pirátství a poté zejména se snahou humanizovat válku přijetím norem mezinárodního humanitárního práva) se naplno začíná rozvíjet až po druhé světové válce. V reakci na hrůzy páchané v průběhu války a neexistenci ochrany lidských práv na vnitrostátní úrovni v řadě států a přímo masové a hrubé porušování lidských práv státní mocí v nacistickém Německu dospělo mezinárodní společenství konečně ke konsensu chránit jednotlivce i skupiny mezinárodním právem. Sama Charta OSN na několika místech odkazuje na lidská práva¹ a jejich respektování považuje za základní cíl Organizace. První katalog lidských práv na mezinárodní úrovni přináší konečně roku 1948 Všeobecná deklarace lidských práv, která je na univerzální úrovni po osmnácti letech následována dvěma právně závaznými Pakty, zatímco na evropské úrovni vzniká již pouhé dva roky po přijetí Deklarace závazný smluvní instrument stěžejního významu: Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Postupně dochází k přijetí dalších dokumentů, a to jak na úrovni univerzální, tj. v rámci OSN, tak na úrovních regionálních. Vedle evropského systému ochrany lidských práv existuje i systém americký a systém africký, zatímco Asie bohužel zůstává pouze u nesmělých pokusů, podnikaných převážně nevládními organizacemi. Na tomto místě je ovšem důležité podotknout, že pramenem mezinárodního práva lidských práv nejsou jen smlouvy, ale rovněž normy práva obyčejového, a tak i státy, které nepřistoupily k žádné úmluvě chránící lidská práva, mají povinnost respektovat určitá práva mající obyčejový charakter, popř. dokonce charakter *ius cogens*.